

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 III.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
SEPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placc-utca 47. és 49. szám.

Hunczut-e még a német?

Debreczen, szeptember 28.

Tekintetes Patay István uram az Urnak 1867-ik esztendejében felméne Ős Buda várába, s ott ebédele Ferencz József király asztalánál. Mint az országgyűlés egyik képviselőjét hívta meg a magyar király Patay Istvánt asztalához, ez volt az első udvari ebéd, a melyen a kiegyezés után magyar urak megjelentek.

A királyi ebéd után átmentek az urak egy másik szobába, s a hogy a spanyol etikett előírja; félkörben állva vártak, a míg az uralkodó megszólítja őket, s cseveg velük barátságosan, a hogy Patay István elé ért a király — eltűnődött egy pillanatra. Mit is kérdezzen ettől a rebellistól, a ki hetedmagával képviselte a függetlenségi pártot? s a ki ott akar mindent kezdeni, a hol Kossuth Lajos a dolgokat elhagyta. Az uralkodókat is megszállja néha a humor — kedélyes akart lenni a király is — mosolyogva szólt hát oda Patay Istvánnak.

— Kedves Patay — hunczut e még a német.

Megvillant a szeme a debreczeni követnek. Egyet rántott mentéjének drágaköves csattján, megsodorta bajuszát, összecsapta sarkantyuját s így válaszolt.

— Az majd elvállik Felséges uram!

Patay István azóta ott alussza álmát a Kossuth utczai akáczlombos temetőben. Kurucz szive elvegyült a porral, s tavaszoként illatos fehér virágok fakadnak fel belőle. Nem hallja a nagy nemzeti küzdelem zaját — nem látja a nemzet csodálatosan szép küzdelmét, nem vehet részt abban a harcban, a melyet nemzete folytat Bécs ellen, a király vétkes tanácsadói ellen. De ha élne, s ha ismét ott lehetne a budai várban — szembeállana ő Felségével a magyarok királyával — arra a kérdésre, hogy hunczut-e még a német, bizonyosan azt válaszolná:

— *Bizony hunczut Felséges uram! Az volt, az is marad!*

Lehet, hogy a király erre a kijelentésre ismételtén sarkon fordulna,

s röviden távozna — de ez a lényegen mit se változtat. Patay Istvánnak igaza lenne! Mert azok a német urak, a kik ott lebzselnek különféle czimen a királyi udvarban, s egyéb dolguk nincs, mint a magyar nemzet jogainak kivívását megakadályozni — bizony hunczutok. Sőt nem csak hunczutok, de egyebek is. Ezt azonban a toll tisztelet nem engedi kiírni.

Az igazi királysértés.

Cziráky szerepe.

— Abszolutizmussal fenyegetnek. —

— Megint együttes kihallgatás. —

Fejérváry miniszterelnök?

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 28.

Ha idehaza feneketlen is a keserűség az ország tömérdek baja miatt, a korona fölcent személye egyelőre még mindig ment. Gyöngéd kimélettel és bölcs elővigyázattal kemény gorombaságok hallátszanak ugyan a tanácsadói ellen, de erre a bűnre nincs paragrafus. Itthon jogainknak érthetetlen negációjára politikai okokat keresünk: védeni akarják a rögeszméket, az öszbirodalmi egységet, a hadsereg harczképességét, a monarchia nagyhatalmi állását. Ez ellen a felfogás ellen mi az érveinket visszük harczba. Ha kemény is a tusa, ha a szemek szikrázók is az indulattól, de legalább respektáljuk az ellenfél motivumait. Mert a lojális bécsi és berlini sajtó ki akar minket ábrándítani az apró illúziókból is. Azt állítja, hogy a királyt fontos és történelmi feladata teljesítésénél olyasféle körülmények is irányíthatják, mint egy illatos, könnyed asszonyiselyem-zsupon s apró rosszkedv által befolyásoltatja magát egy ország sorsa elintézésénél. Hát ezt mi nem hisszük. És ez az állítás a legnagyobb, az igazi királysértés. Mert ha megfelelne a valóságnak, egyértelmű volna a király tekintélyének a porba taposásával. Mi ehhez képest

egy vers, még ha az is a címe: „Ferencz József ökle . . .“

Cziráky a komédiában.

Tegnap óta kizártnak éppen nem tekinthető, hogy az ügyvezető kormány élére az a férfiú kerül, akinek a nevét az utóbbi napokban sűrűn emlegették s aki az udvar kedvelt embere: gróf Cziráki Béla főmarsall. De akár követi ez az udvari befentes a császár generálisát a hatalomban, akár marad a vén generális maga, az mindenesetre kétségtelen, hogy a főmarsall ur a dolgok további folyására, az elkövetkezendő eseményekre befolyást gyakorol s vagy általa, vagy vele bizonyos czopfos udvari körök felfogása velünk szemben érvényesülni fog. Hogy miben és miképp, ez még az ő titkuk.

Ime, ezt mondják:

Igaz, hogy Cziráky maga azt mondja, hogy a politikában járattan, de végre gróf és ez a mi demokratikus országunkban elég képesítés a miniszterelnökségre. Mindenesetre több, mint a legnagyobb tudomány és képzettség. Czirákyt különféle változatban találják: az eddigi ügyvezetővel, Kristóffyval és nélkül, egészen új emberekkel, természetesen a mindenre kapható szabadelvűek táborából.

A másik csodabogár a miniszteri tanácsosok kabinetje Khuen Hédeváryval mint elnökkel. Ez volna a különösen hatalmas kabinet, mert az még ujonczozna is, adókat is szedne.

Van ezek mellett egy csomó változat mindhárom verzióra, t. i. Fejérváry vagy Khuen vagy Cziráky — apropos egy negyedik és egy ötödik is van — vagy Vörös vagy Hieronymi és mind az öt vagy országgyűléssel, vagy anélkül. Az alváltozatok szólnak az országgyűlésnek egyszeri vagy többszöri feloszlásáról vagy szétkergetéséről újabb választás nélkül.

Ime, mennyi hir és mind együtt nem ér egy hajítófát. Bécsből kell várni a tényleges híreket, de bizonyos, hogy azokban sem lehet köszönet.

A szabadelvűpárt bomlása.

Szárnyra kelték hírek a szabadelvűpárt újabb bomlásról is. Még tizenhat tagja a pártnak készü állítólag kilépni és megalakítani a III. számú disszidans csoportot. A

Darvas Testvérek ! Látványosság !
női felöltő áruháza
megnyílt szeptember 1-én **Teljesen friss újdonságok.**

Darvas Testvérek
női felöltő áruháza.
Főtér, Fehérló szálloda épület.
Kistemplommal szemben.

szabadelvűek maradnának százan, de ezek azután kipróbált osztrák hazafiak volnának, akiknek a fejére lehetne rakni Dózsa György tüzes koronáját is, akkor is szembe szállnának a nemzeti áramlattal és rendületlenül szolgálnák az osztrák érdekeket saját hazájukkal szemben.

Fejérváry és a választói jog.

Jó forrásból arról értesülünk, hogy Fejérváry csak oly föltétel alatt hajlandó kormányt vállalni, ha a választóreform kérdését nem kell teljesen kiküszöbölni programjából.

Valószínű, hogy Fejérvárynak a király azt ajánlotta, hogy tehet a választó-reform dolgában oly értelmű kijelentést a magyar parlamentben, amely szerint a kormány foglalkozik a választói jog legszélesebb mértékben való kiterjesztésével és ily irányban a legelővidébb idő múlva törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé.

Fejérváry mai audienciája hozza meg a döntést, úgy ebben a kérdésben, mint Fejérváry akciójának többi, még nyílt kérdésében is. Ha a király mindahhoz hozzájárul, amit Fejérváry ajánl és ha Fejérváry mind arra ajánlkozik, amit a király tőle kívánt, akkor Fejérváry ma mint tényleges miniszterelnök hagyja el Bécsset. De ha mint miniszterelnök jön vissza, akkor minden körülmények között hozza magával az általános választói jogot.

Fejérváry az abszolutizmust helyezi kilátásba.

Fejérváry Géza báró néhány előkelő bécsi személyiséggel folytatott beszélgetést, akiknek állítólag a következőket mondta:

— Egyáltalában nem bizom a kibontakozásban — mondotta a miniszterelnök — és nem remélem, hogy egyhamar jóra fordul a helyzet. Hogy mi lesz? Hát ez: Én föltétlenül fölséges uram rendelkezésére állok. Amíg uram és királyom igényt tart az én szolgálatomra, addig én helyemen maradok. A kormány csak olyan intézkedéseket fog egyelőre tenni, amelyek Magyarország alkotmányával megfelelnek. Csak ha az összes alkotmányos eszközök csütörtököt mondanának: abban az esetben lehetne szó arról, hogy olyan módusok után nyuljunk, amelyek az állam gépeze tének fönntartását biztosítják.

Mindenki, aki hallotta Fejérvárynak ezt a nyilatkozatát, úgy értelmezte azt, hogy az ügyvivő az abszolutizmus eshetőségére célzott.

A királyi meghívót a vezérek nem fogadják el.

Czirák Béla gróf tegnapi kihallgatását úgy magyarázzák, hogy a király még nem szakított meg minden összeköttetést a koalícióval.

Sőt a bécsi N. Fr. Pr. azt írja, hogy Fejérváry meghallgatása után őfelsége ismét maga elé rendeli a koalíció vezéreit — együttes kihallgatásra.

Ez a hír nagy meglepetést és izgatottságot keltett koalíciós körökben.

— Ha ez igaz — mondották az ugynevezett szélsőradikális képviselők — akkor vezéreinknek nem szabad elfogadniuk a meghívást. Azzal a mélyes hódolattal, amelylyel a magyar királynak tartoznak, de az-

zal a határozottsággal is, amelylyel a nemzettel szemben kötelezve vannak: — tudára kell adniuk a királynak, hogy a szombati audiencia után egy újabb audienciára nem mehetnek. A vezérek felelősséggel tartoznak a nemzetnek, az a sértés, amely az ő személyüket éri, a nemzetet is éri. Újabb arculcsapásnak nem tehetik ki a nemzetet. Mi mindent meg fogunk mozgatni, hogy a vezérek a király meghívását ne fogadják el.

Rákosi Viktor beszámolója.

Rákosi Viktor országos képviselő vasárnap, október elsején választókerületének középpontján, Hajdunánáson beszámoló beszédet mond.

Fejérváryék Bécsben.

Fejérváry az egész délelőtt munkával töltötte s csak 1 óraker délben fog a királynál kihallgatáson megjelenni. Gautsch báró ma délelőtt volt a királynál kihallgatáson. György Endre ma délelőtt ideérkezett, hirszerint utazása összefügg a kereskedelmi szerződésekkel.

A színház jubileuma.

Blaža Lujza Debreczenben.

Ünnepi program — Érdekes részletek az első előadásról.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 28.

Október hó 7-én ünnepi a városi színház negyven éves fennállását. Az ünnepi programjának egybeállítására érdekében a színházi bizottság tagjai Oláh Károly tanácsnok színházi felügyelő elnökle alatt csütörtök délután fél 4 óraker egybegyűltek.

A program egybeállításánál minden körülményt tekintetbe vett a bizottság, és őszinte örömmel regisztráljuk, hogy tegnapi felszólalásunknak meg lett a kellő fogantaja, mert a magyar népszínművészet legnagyobb apostolat Blaža Lujzát is felkértek, hogy művészetével és jelenlétével fényt lövelljen a debreczeni színművészet ünnepére.

A színházi bizottság a jelenleg élő mindazon színészeket, akik a debreczeni színháznak 1865. évi október hó 7-én történt ünnepélyes megnyitása alkalmából játszottak, meghívta a jubiléris ünnepélyre.

Magáról az ülés lefolyásáról következőket jelenti tudósítónk:

A színházi bizottság ülését Oláh Károly tanácsos elnök nyitotta meg.

Jelenvoltak: Márk Endre, Mándoky Béla bizottsági tagok, Tóby Elek dr. bizottsági jegyző és Zilahy Gyula igazgató.

Oláh Károly elnök felkérte a bizottság tagjait, hogy a program egybeállítására érdekében tegyenek indítványokat.

Hosszas eszmecsere után, amelyben a jelenlevők mind részt vettek, az alábbiakban állapították meg a programot, amely azonban még nem végleges és így valószínűleg változás is lesz benne:

Program.

1. Ünnepi prólóg. Szavalja Jeszenszkyne Csáder Irén.

2. Körner magyar dalaiból egy részletet énekelnek a színtársulat tagjai.

3. Bánk bán második felvonása. Ebben Biberach szerepét Gárdonyi Antal pápai tanító játssza, aki negyven évvel ezelőtt az ünnepélyes megnyitó alkalmával is ugyanezt a szerepet játszotta.

4. Falu rossza első felvonása, amelynek főszerepét Blaha Lujza fogja játszani.

5. A Hymnusz. Éneklék a színtársulat tagjai.

Kik élnek az 1865. évi társulat tagjaiból?

A bizottságnak sikerült mindazoknak a nevét megtudnia, akik az 1865. évi debreczeni színtársulat tagjai közül jelenleg is életben vannak. Ezek: Blaha Lujza, Gárdonyi Antal, Mándoky Béla, Horváth Vincze, Pálnoky Ferencz és Pálnoky Ferenczné, Törökné, Szakál Róza.

Érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy Szávay Gyula iparkamarai titkár felesége, szül. Kovács Ilka mint kis gyermek volt, aki Bánk bán kis fiaként szerepelt.

Ezenkívül Gárdonyi Antal, aki, amint már fentebb megemlítettük, 1865. évi október hó 7-én a megnyitó előadásán Biberach-ot játszotta, jelenleg Pápai tanító és Szakács Andornak, a színház drámai hősné apósa. Gertrud szerepét Jókainé Laborefalvi Róza játszotta és az ünnepélyes megnyitóra a korszorus költő prólógot írt.

Végül a társulat első direktora Reszler Ignác volt.

Egy debreczeni kalandor.

Háromszor házasedott.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, Szept. 28.

Egy debreczeni kalandor szédelgéséről rántották le a leplet mostanában. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Lázár Lajos nagyváradi háztulajdonos évtizedekkel ezelőtt adoptált egy Birinyi Lajos nevű törvénytelen debreczeni fiút, a maga nevével ruházta föl, iskolába járatta és elhelyezte a postahivatalnál. A fiatal Lázár Lajos innen Biharmegye árvaszékéhez lépett át, majd a vasut szolgálatába lépett. Mint vasuti altiszt feleségül vette Oroszy József malommester leányát és házasságából egy gyermeke született. Pár év múlva a városnál kapott állást, később pedig a nagyváradi ipartestület jegyzője lett. Könnyelmű életmódja miatt elbocsájtották az ipartestülettől és miután már minden nagyváradi hivatalból kikopott, Budapestre ment, ahol a posta szolgálatába állott. Kíváló képességei miatt a mozgó postához osztották be, ahonnan rövid idő múlva szintén elbocsájtották, mert tízezer korona készpénzzel megrakott pénzeszsák elkallódott a kezén és miután bebizonyult, hogy ő volt a tettes, bűnvádi följelentést is tettek ellene. A budapesti törvényszék három és fél évi fegyházra ítélte reá, de Lázár csak három évig ült, mert 1894-ben föltételes szabadságra bocsájtották.

Miután kiszabadult a fegyházból, hazament Nagyváradra, meglátogatta a családját, de csakhamar eltűnt nyomtalanul. Kétségbeesett felesége kérelmére országos körözésést rendeltek el, de eredménytelenül. A fegyházviselt ember Nagyváradon értesült arról, hogy míg ő büntetését ülte, a sógora: Oroszy Sándor Gyomán, a hol tanító volt, meghalt. Pokoli terv fogamzott meg agyában. A nagyváradi róm. kat. tanítóképzésből, azzal az ürügygel, hogy az okmányok elvesztek, megszerezte Oroszy Sándor diplomáját.

Ennek birtokában hagyta el családját és kinevezte magát Oroszy Sándor néven

állami tanítónak. 1900 év óta működött a hunyadmegyei Gancága községben, mint állami tanító, közben meg is nősült. Nagybecskerekéről törvényesen nőül vett egy zsidó családból való leányt. Öt évig háborítatlanul élt az áltanító a kis hunyadmegyei községben, de már az idén megunta a gyermeknevelést. Lemondott a mult tanév végén állásáról, melyet 1000 kor. végkielégítéssel hagyott el.

Otthon már holtnak hitték a tiz év óta ismeretlen helyre tűnt Lázár Lajost, aki azonban Oroszy Sándor néven a második feleségét is cserben hagyta. Az iskolai vakáció hónapjaiban a pestmegyei Kerekegyháza községben telepedett meg a viharos multu férfit és megnősült harmadszor is Vass Etelka ottani tisztos leánnyal.

Nyugodt flegmával nézett újra állás után. A születési bizonyítványra volt szüksége s ezt Debreczenből Birinyi Lajos néven küldték meg a kerekegyházai jegyzőnek. Gyánussá vált az ügy s közben az is történt, hogy az ál Oroszy Sándor legújabb feleségével Budapesten, az üllői uton sétálva, szemben találták magukat a Nagybecskerekéről való feleséggel. Utczai botrány támadt, a minnek híre eljutott Kerekegyházára. Itt a csendőrszervező. Kaszner Farkas kutatni kezdett. Az első nyomok után az Oroszy Sándor tanító nevére szóló arczképes igazolvánnyal Nagyváradra ment s engedélyt kért a rendőrségtől a rejtélyes férfitu kinyomozására. Megjelent Vass Károly ellenőrnél és özv. Oroszy Józsefnél s felmutatta az arczképes igazolványt. A szegény asszony és a leánya, Lázár Lajosné, a ki férje eltűnése óta már nagyanya is lett, csaknem elájultak, mikor a rémes felfedezésre jutottak, hogy Lázár Lajos az elhunyt Oroszy Sándor nevével csalta a világot és tanítószkodott.

Igy aztán kiderült minden. Lázár Lajos megszökött, de e hó 18-án elfogták Eperjesen s beszállították a kecskeméti ügyészség fogházába. Most egyszerre három feleség folytatja a válópört a bűnügyi regényt valószínűségben eljátszott ember ellen.

Az alkotmányvédő Hajdumegye.

Az állandó választmány ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 28.

Hajdúvármegye állandó választmányára csütörtök délelőtt Domahidy Elemér főispán elnökle alatt ülést tartott. A választmány tagjai szokottnál nagyobb számban jelentek meg, mert a gyűlés volt hivatalos megalkotni az a válasz-felirat tervezetet, amely a darabant kormányának — a vármegye által a katoná és adómeztagadása ügyében hozott határozatának megsemmisítésére vonatkozik. Hajdumegye azon hazafias megyék elsői közé tartozik, amelyek a Fejérváry kormányt törvényesnek el nem ismerték és rendelkezései végrehajtásának meztagadását a kormány bemutatkozása után azonnal kimondották. Hajdúvármegye azt annak idején közgyűlésileg is elhatározta és általános lelkesedéssel a katoná előállítását és adó beszoáltatást a törvénytelen kormánytól meztagadta. A belügyi ügyvivő Kristóffy ezt a határozatot megsemmisítette. Rásó alispán ez ellen tiltakozott. Kristóffy e tiltakozást is megsemmisítette. Ennek folytán az ügy újra tárgyalás alá került. A tegnapi állandó választmány elfogadta a Veszprémy fő-

jegyző terjedelmes és mély jogi tanulmányra valló határozati javaslatát.

E javaslat érdekesen indokolja és bizonyítja be azt, hogy a vármegye állásfoglalása nem ellenkezik a törvényekkel, ezzel szemben a Fejérváry ministerium és magatartása, összes rendelkezéseivel együtt törvénytelenek. A választmány ezután tudomásul vette a Tallián és Berzeviczy ministerek bucszkodását. Irattárba tették a Fejérváry kormány szokásos bucszoló leiratait. Tudomásul vették a megyék átiratait az adó és katoná meztagadása ügyében. Nem foglal a választmány állást a választási törvény reviziója tárgyában. — Reábizsa ezt a parlamentre.

A közgyűlés elé kerülő többi apróbb ügyeket a szeptember 22 és 27-ki állandó választmányi ülések már megfelelő véleményekkel elláttak.

Abdullah effendit kivégezték.

A török kapitány tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 28.

Két esztendővel ezelőtt nagy feltűnést keltett Debreczenben egy török kapitány, aki egzotikus ruhában, egzotikus viselkedéssel magára vonta a figyelmet. Erről a török kapitányról, akit itt sokáig támogattak a jószívű emberek, tudósítónk a következőket jelenti:

Berlinből táviratozzák: Egy német nyelven megjelenő japáni ujság jelenti, hogy Batáviában kivégezték Abdulah ben Jussuf effendit, s ezzel egy hirhedt kalandor élete nyert befejezést. Sokan emlékezhettek még arra, hogy három év előtt Budapesten sűrűn megfordult egy Abdulah effendi nevű szélhámós, aki török kapitánynak adta ki magát, fantasztikus egyenruhában járt, előkelő társaságokba jutott be, aztán nagy adósságok hátrahagyásával megszökött. Később Debreczenben tűnt fel, ott is folytatta szélhámós-kodásait, le is tartóztatták, de szabadon bocsájtották. Még egyszer szerepelt Magyarországon, nevezetesen Törökkanizsán, ahol állítólag egy fivére lakik. Azóta nyoma veszett. Ugy látszik, hogy kalandos élete megszöke Keletre vitte, hol vakmerő vállalkozásokra adta magát. A jelentés szerint Abdulah ben Jussuf effendi, vagyis igazi nevén Hirsch Károly Ignác Giansiban szent hadjáratot hirdetett a gyarmatos hollandiak, a gyaurok ellen. A sumatrai benszülöttek főnökeit azzal biztatta, hogy a szultán egy hajóhadat fog küldeni segítségükre, a hollandiai bevándorlottak ellen. Ez okozta elítélését és kivégzését.

Amikor a grófok mulatnak . . .

Ne légy demokrata, mert még a gyűrűdet is lehúzzák az ujjadról.

Erdekes törvényszéki tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 28.

Huszáros kardcsörgetés rázta fel ma délután a törvényszék folyosóinak egyhangú csendjét. Gróf Eszterházy Pál huszártiszt-helyettes panaszát tárgyalta a bíróság.

Egy szép nyári este még 1905. július hó 13-án Eszterházy Pál és Worasitzky János

grófok, mindketten akkor még huszárönkentesek, nagyot akartak mulatni, ezért könnyű homokfutó kocsin a mikespécsi uton levő Rózsás csapszékbe mentek ki.

Itt aztán alaposan neki fogtak a mulatozásnak. Folyt a bor, sör és pezsgó.

Végre ugy éjjeli három óra körül elhatározták, hogy visszatérnek a városba. Ekkor eléjük állt Csökör Nagy Lajos nevű téglási jóképű parasztfiu és arra kérte a grófokat, hogy hozzák őt is be a városba.

A tisztek rózsás hangulatban voltak és alaposan meg sem nézték a fiut, hanem reá kiáltottak, na tölj fel a kocsi-ra.

Csökör Nagy Lajosnak nem kellett sok biztatás, felugrott a kocsi-ra. Utána nagy nehezen felszáltak a tisztek is és az éj csöndjében reázenditettek egy pár igazán jó lump nótára. Igy először a:

Részeg vagyok rózsám mint a csap,
Nem aludtam három éjjel, három nap.
Haza mennék hej de nem tudok
Reggelig rózsám nálad maradok.

Majd folytatták:

Piros bort ittam az éjjel,
Angyalom ragyogó csilagom,
Most is részeg vagyok tőle
Angyalom ragyogó csilagom . . .

Az éneket lassan, lassanként abba hagyták, mert a szemek lezárdtak és elaludtak. Csak ezt várta a csibész Cs. Nagy Lajos. A tisztek zsebeit átkutatta, és a náluk levő pénzt ellopta, sőt gróf Eszterházy Pál ujjáról még a gyűrűt is lehúzta.

Amikor munkáját elvégezte, egyszerűen leugrott a kocsi-ról és eltűnt az éj homáiban. A tisztek a tolvaj eltűnését észre sem vették, hanem amint lakásukra érkeztek azonnal ágyba feküdtek. Csak másnap vették észre, hogy az a gazember csunyaúl meglapta őket.

Eszterházy Pál gróf állítása szerint egy ezer koronás bankjegyet, mintegy 100 korona értékű különböző pénznemeket és egy 400 koronás gyűrűt lopott el a hálátlan csavargó. Gróf Worasitzky Jánostól pedig 80 koronát lopott el a vádlott.

Panaszukra a rendőrség kézrekerítette a tolvajt és átadta az ügyészségnek.

A bíróság ebben az ügyben mára tüzte ki a tárgyalást.

A tárgyaláson Kerekes János bíró elnökölt, szavazó bírák voltak Balogh Zsigmond, és Tóby István.

A vádat Bálint Zsigmond dr. alügyész, a védelmet Takács Ferencz ügyvéd látta el.

A tárgyaláson csak az egyik panaszos Eszterházy Pál gróf jelent meg.

Az általános kérdésekkor kiderült, hogy a vádlott rendkívül sokszor volt már büntetve. Ezután az elnök megismertette a vádat a vádlottal.

Vádlott: Elismerem hogy Eszterházy Páltól 110 koronát az erszénnyel együtt és a gyűrűt elloptam. Azonban azt a mulatozás színhelyén a földön találtam. De azt tagadom hogy egy ezer koronás bankjegyet is eltulajdonítottam volna. Ugyancsak az is valótlan, hogy én Worasitzky János gróftól 80 koronát elloptam volna.

Az elnök: sokszor tesz kísérletet, és kereszkérdésekkel igyekezett a vádlottat megzavarni, azonban az állhatatosan megmaradt az előbbi állítása mellett.

Az ügyész mind a három cselekményre vádolja Cs. Nagy Lajost. A védő kéri a bíróságot, hogy csak az egyik lopás vétség elkövetésében mondják ki bűnösnek. A törvényszék mind a három esetben bűnösnek mondta ki és 8 havi börtönrre ítélte.

Színház.

A színpad világából.

(Mi a művészet?) Hauer Berzsi, a ki most színügyi bizottsági tagságra van jelölve, vitatkozik a minap Huber karmesterrel.

— Hiszen — mondja Huber — te azt sem tudod, mi a művészet?

— Dehogyan nem tudom, vág vissza Hauer Berzsi.

— Hát mi a művészet?

— Művészet neked havi 24 forintért adni ebédet és vacsorát, a mikor 48 forint ára ételt fogyasztol el havonként.

(A képviselő.) Szakács Andor a színház előtt bemutatja egy urnak Békés titkár.

— Szakács Andor tanácsos!

— Van szerencsém nagyságos uram — hajlong a bemutatott.

Kis idő múlva, a mikor Szakács eltávozik, megkérdi a derék alak Békéstől!

— Te, milyen tanácsos Szakács Andor. Városi tanácsos, udvari tanácsos, vagy királyi tanácsos?

— Nem, hangzik a válasz. Színészegyesületi tanácsos.

Az erény utja. (Premier.) Ha valaki még morált predikál a színpad tisztességéről és a közönség izléséről, az előtt azt említjük fel, hogy tegnap *Az erény utjai* című vigaszínházi ocsmányságot 16 éves és azon aluli leányok is végig nézték — s igen jól mulattak rajta. A piros színpad senkit sem riasztott vissza, sőt ellenkezőleg zsufolt házat vonzott. A darab amolyan tucat cochonéria, minden különösebb ötlet és szellem nélkül. Gerbier grófnő addig predikálja a morált, a míg végül is beletéved a szerelem utvesztőibe s Chaumette miniszter karjaiba omlik. A sovány mese fel van gazdagon cziczomázva tragársággal, színpadra nem való, sőt az orfeumból is száműzött közönséges nyílt, mindenkitől megérthető otrombaságokkal. Persze, hogy meg volt a hatása — s meg is lesz. Az előadás pompás volt. *Almási Lola* debütírozott Gerbier grófnő szerepében. Pompás színpadi jelenség a ki otthonosan mozog a színpadon. Dési Alfréd (Gerbier gróf) egy két jelenettel is tetszést aratott. Szívesen látnánk már jelentősebb szerepben. Szabó Irma, Körösmezey Margit természetes játékkal érték el hatást. Kitűnő figura volt Kondor Ernő, rövid szerepével is feltűnést keltett. Békés Gyula, Sarkady Vilmos igen előnyösen illeszkedtek be a keretbe. Szakács Andor jó volt, — minthogy ő nem is tudta rontani — de a szerep jobban illik Ternyei egyéniségéhez. A komoly hős szerepek ábrázolójától nem is lehet kívánni, hogy csécsap, léha szerelmes szerepet ambícióval játszik. Legsikerültebb alak a Zilahy Gyulács volt. Az ő nagy művészete ezuttal is diadalmaskodott. Nem volt derűtlenségnek vége, hossza, amikor ő a színpadon volt. A rendezés és összjáték kifogástalan volta is elismerést érdemel.

Cornevillei harangok. Ma pénteken Cornevillei harangok, Arkossy és Békefi bemutatkozása.

Faust. Szombaton Faust opera. A czím szerepben Békefi, Margareta Zilahyné, Mephisto Polgár.

Markovics Margit fellépése. Ez a kiváló művésznő csak nem rég Budapesten a „Nemzeti Színház”-ban vendég szerepelt, amiről az összes fővárosi sajtó organumok így a „Budapesti Hirlap” is a legna-

gyobb elismeréssel emlékezett meg. Játékának, művészi voltával annyira elragadtatta Somló Sándort a Nemzeti Színház igazgatóját, hogy azonnal felkérte, hogy a jövő év tavaszán, tehát a legfőbb szezonban több napon át vendég szerepéljen Budapesten. A debreczeni publikumnak hetfőn este a „Váljunk el”-ban lesz először alkalmunk ennek az elismert művésznőnek játékában gyönyörködni.

Új előfizetést nyitunk október elejétől.

1 óra 1 korona.

Mutatványszámokat szívesen küldünk.

Minden előfizető ingyen kapja a Debreczeni Független Ujság december elején megjelenő **czimtárral ellátott**

Nagy Képes Naptárát.

Telefon 18 és 339.

Kiadóhivatal Piacz-utca 47—49.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó. : d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47 szám

— **Személyi hírek.** Szávay Gyula, a keresk. és iparkamara titkára egy havi külföldi tanulmány utjáról csütörtök este hazakerkezett. — **Lengyel Zoltán** orsz. gyűlési képviselő Debreczenben van és pár napig itt marad.

— **A városi muzeum.** A városi muzeum felügyelősége értesíti a t. közönséget, hogy ezentul a muzeum **szombat** délután 3—5 óráig lesz nyitva. A vasárnapi nyitvatartás marad 10—12-ig.

— **Pénzt akartak gyártani.** Ezzel a panaszszal jelentette fel a rendőrségnek Mikes Sándor Lukács László napszámot és Hires Bálint gépészt. Az Árpád-téren ugyanis Lukács és társa Mikesnek azt az ajánlatot tette, hogy adja át nekik lakását egy éjjelre és zárja be oda őket, ezért a szivességért 60 forintot fizetnek. Mikes úgy tett. Elment azonban a legközelebbi rendőrhöz s elmondta az esetet és azt a gyanuját, hogy Lukácsék pénzt akarnak csinálni. A rendőr előállította őket a bűnügyi osztályhoz. Itt azonban ezt a vádat reájuk bizonyítani nem lehetett. Ennélfogva csak csavargásért büntették meg őket.

— **Az októberi vásár.** Több felől jött kérdéskérdésre értesítettik a gazdaközönség, hogy az októberi vásárok a következő sorrendben tartatnak meg: 1905. október 9—10—11. hétfő, kedden, szerdán bór, gypaju, méz, dió stb., továbbá toll, ipar czikkek, gabona és terményvásár. Október 12—13. csütörtök, pénteken juhvásár. 14—15. szombat, vasárnap sertésvásár. 15—16. vasárnap, hétfőn lóvásár. 16—17. hétfő, kedden háromvásár.

— **Előjárósági ülés.** Október hó 2-án d. u. 4 órakor lesz az ipartestület előjáróságának rendes havi ülése Zelinger Ede elnöksége alatt, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— **Kik kaptak szabaduló levelet?** Szeptember hó folyamán a debreczeni ipartestülettől szabaduló oklevelet a következő segédek nyertek: Nagy Lajos kéményseprő, Melhu József lakatos, Földvári Sándor cipész, Rustyák István cipész, Rácz Ilona női szabó, Szécsi Gábor ács, Juhász Sándor lakatos, Rakovics Gyula órás, Farkas Mihály cipész, Endrődi Ferenc lakatos, Gyurka Sándor lakatos, Markovits Emil lakatos, Hering Pál lakatos, Margitay Sándor lakatos, Kópiári Ferenc lakatos, Markó József vas és fémestergályos, Balogh István lakatos, Végh Gyula kőműves, Szentesi Róza női szabó, Kohn Ferenc lakatos, Fodor István czizmadia, Kohn Móricz órás, Bódi Pál kocsigyártó, Krámer Kálmán lakatos, Bocskai István kocsigyártó, Lovász Árpád kerékgyártó, Török László tímár, Fabián József kovács, Rontha József órás.

— **Az iparos tanonciskola** Tisztelettel értesitem a t. tanoncztartó iparos mester urakat, hogy az iparos tanoncziskolában a rendes tanítás f. évi október hó 1-én, vasárnap reggel 8 órakor kezdetét veendő. Felkérem a t. tanoncztartó mester urakat, hogy tanulóikat a fent kitelt napon és órában okvetlenül küldjék fel, mert ellenesetben a meg nem jelenők mint mulasztók a rendőrséghez fognak jelenteni. Debreczen, 1905. szept. 28. án. Dóczy Gedeon iparos tanoncziskolai igazgató.

— **A vértanúk napja a collégiumban.** A collégium lelkes ifjusága nagyban készül leróni a kegyelet adóját az aradi tizenhárom emléke iránt. Ez alkalommal a jogászok és hittanhalgatók kebeléből alakult „Magyar Irodalmi Társulat” egy 50 koronás pályázatot hirdetett egy az ünnepély alkalmával szavalandó eredeti ódára. A pályázat határideje tegnap járt le és a beadott 6 pályázat közül Kiss Endre joghallgató „Október 6.” című ódája részesült az első díjban.

— **Önként jelentkező tolvaj.** Varga András a Piacz-utca 81. szám alatti építkezéseknél dolgozott. Mig dolgát szorgalmasan végezte, Czobor Gyula 14 korona készpénzét ellopta. A tolvaj aztán megszökött. Varga mikor a lopást észrevette, Czobort azonnal bepanaszolta a rendőrségnek. Czobor ezt megsejtette s a rendőrségnek önként jelentkezett. A vizsgálat megindult ellene.

— **A főmérnök figyelmébe.** Egy olvasónk küldte be hozzánk a következő sorokat: Felhívjuk a főmérnök figyelmét arra a javítási munkálatra, mely Eötvös-utca 39. számú háznál folyik. Ott nem csak javítanak, hanem minden szabály ellenére egy fél méterrel a tetőt feljebb emelik és új fákat alkalmaznak, a nélkül, hogy az épületet a szabályozási vonalba, tehát 2 méterrel beljebb vinnék, pedig éppen nevezett ház előtt legszűkebb az utca. Talán csak nem készül minden házulajdonosnak külön építési szabályrendelet?!

— **Hírek az ipartestületből.** Ma délután 4 órakor az ipartestület kis tanácstermében Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöksége alatt békéltető bizottsági ülés lesz. — Október 2-án délután 3 órakor az órás szakosztály választmánya, 4 órakor pedig a fodrász szakosztály választmánya tart ülést, melyen az előjárósági ülés anyagát készítik elő és a szeptember hóban beérkezett kérvényeket intézik el. — Október hó 8. án, délután 3 órakor a lakatos szakosztály választmánya tart ülést Tóth Ferenc elnöksége alatt, melyen a beérkezett kérvényeket intézik el.

Higgye el!

hogy **Wallerstein Fülöp fiai** régi jőnevű **rőfös** üzletében legjobban vásárolhat és már 1 frtos vásárlásnál egészen ingyen életnagyságu fényképet kap. Női- és gyermek felöltők nagy választékban.

Beszállított örfült. Több ízben irunk már arról, hogy Fleischer Hermann volt ékszerész erős elmezavarban szenved s ennek daczára nincs hatósági ellenőrzés alatt. Tegnap végre a család sok kérésére beszállították a kórházba. Fleischert mikor a kórház gondnoka elé vitték, kijelentette, hogyha jó koszt nem lesz, tulszigoru lesz a kórház vezetőségével s nem fog elzárkozni megróvási kalandok rendezésétől. Eme kijelentésre aztán reáadták a kényszer zabonyt.

Csizmás tolvaj. Kereze Lőrincz helynélküli hetes a Veres utca 25. sz. a. buzta meg magát. Itt azonban visszaélt jótevőivel. Ellopta ugyanis Áfra Sándor cseléd társának a csizmáját s a gazda kocsi ülését felszakította. A rendőrségen a megkárosítottak nevében kérdőre vonták. Tettét tagadta. A körülmények azonban ellene vallanak. Letartóztatták tehát és átkísérték az ügyészséghez.

Méreg a placzon. Az utóbbi időben nagyon sok egészségtelen élelmiszer kerül a piacra. Tegnap is Molnár Sándorné, Koroknai Andrásnétól egy kenyeret vett. Mikor a kenyeret megvágta, különös szag ütötte meg orrát. A kenyeret rögtön orvoshoz vitte, aki megállapította, hogy az egészségtelen. A rendőrség ezen alapon az eljárást folyamatba tette.

Requiem. Néhai özv. Borsos Ferenczné Seidl Paulinét az engesztelő szentmise október hó 3-án 9 órakor lesz a debreczeni róm. kath. templomban.

Ifjusági választások. A debreczeni állami főreáliskola ifj. segítő egyesülete folyó hó 27-én tartotta alakuló gyűlését Nádasdi Alajos tanár vezetése mellett. Meghívón a választásokat, elnökké Barta Miksa VIII. o. tanulót szótöbbséggel; titkárrá Adler Jenő VII. o. tanulót egyhangulag; pénztárosnak Goldstein József VI. o. tanulót választották meg. Választmányi tagok lettek: Léderer F. és Demeter L. VIII. o. tanulók. Fiam Ernő és Szilágyi István VII. o. tanulók. Schwarcz L. és Lévy S. VI. o. tanulók. Bajusz Gyula és Deseő Sándor V. o. tanulók. A gyűlés a vezető tanár elnökletével ért véget.

Huszonöt éve kapus. A jó Kolozsvári Mihály, a kórház kapusa már 25-ik éve, hogy a közegészségügy szolgálatában van. Huszonöt év bizony egy oly nehéz szolgálatban, mint aminő neki jutott osztályrészül, rendkívül sok idő. Az öreg ám derült kedélyvel nyitogatja az ajtót éjjel nappal és adja a kórház szenzatióit telephonon a nyugtalan vérű riportereknek. Az öregot hozzátartozói tegnap ünnepelték.

A tegnapi halottak. A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Juhos Pál ev. ref. 10 éves, Takács Sándor r. k. 60 éves, Montinka Eszter ev. ref. 2 hónapos, Bodó Károly ev. ref. 69 éves, Gabányi Sándor izr. 52 éves, Weisz Ida izr. 3 éves, Jaura József r. k. 27 éves, Szőke Julianna ev. ref. 15 napos.

Lopott a szaladó szekérről. Kellemetlen meglepetésben részesült Váradi Pál tőczös kerti lakos. Szekerét hajtotta ki fele és fehéreneműit össze csomagolva a szekér végéhez kötötte. Mikorra hazaért, a csomag már nem volt a szekeren. Valami mozgó tolvaj elemelte róla. A rendőrség nyomoz.

Kedélyes lakó. Vég Mihályné Simonffy-utca 57. sz. a. lakásán egy butorozott szobát kiadott. Lakója a napokban Nyiregyházára utazott. De nem türes kézzel. Magával vitte gazdasszonya párnáit is. Mi-

után Vég Mihályné hasztalan várta lakóját és párnáit vissza, feljelentést tett a rendőrségen.

Sikkasztó segéd. Kocsovsky Gusztáv feljelentette egyik segédjét, aki tőle állítólag 24 koronát ellopott.

Az áruló füst. Knöpfler Izidor Csapó-utca 24 szám alatti vendéglős mint rendesen csütörtökre virradóra az asztalra kiszokta rakni 120 korona értékű arany óráját. Az órát reggel mindig a tükör fiókba teszik vissza. Tegnap délelőtt ugy 10 óra tájon füst gomolyok ömlöttek ki a lakásból. Ijdedten mentek be. De ott nagyobb veszély nem volt, mint a tükör fiókban, egy csomó papir égett. Az órának azonban hült helye volt. A rendőrség nyomoz.

Kontsek Géza kitüntetése. Szatmáron baromtfi kiállítás volt. Ezen szárnyasok eledelül szolgáló magvakkal Kontsek Géza is részt vett. A kiállításon az ő magvai első helyet foglalták el s ezért a bíráló bizottság tagjai arany éremmel tüntette ki. A kitüntetés méltó helyre jutott.

Használja a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Gross Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerár.

Ügyes zsebvágó.

Bocsánat — és nincs pardon az erszénynek.

Aki vissza vágyik a börtönbe.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 28.

Valóságos Budapest—Ferenczvárosi zsebvágó típus állt ma a debreczeni törvénytörvényes előtt. Annyi ujja nincs az embernek, ahányszor már lopásért, rablásért, csalásért és rendőri kihágásért: Brunner Ferencz büntetve volt már. Ennek daczára mihielyt kikerül a börtön czelláiból, ujra vágyik oda.

Ma Brunner Ferencz kisvárdai születésű polgári fogalmaink szerint bizonytalan, azonban szerinte biztos foglalkozású (zsebtolvaj) egyén azért állt a törvénytörvényes előtt, mert Szénási András hajduszosbolói lakostól, aki a legutóbb debreczeni vásáron városunkban tartózkodott, pénztárcáját ellopta.

A panaszos szerint a kis eset a következőként történt.

A szénapiacson a legnagyobb tolongásban egyszerre mellette terem Brunner Ferencz és meglöki és a legnagyobb udvariassággal a következőket mondja neki:

— Bocsánat uram, — és egyszerűen tovább akart állni, azonban Szénási András polgártársunk észrevette, hogy könnyebb lett a zsebembe és utána ugrik „mit kotorászál a zsebemben” és megfogta a kezét. Szerencséje volt Szénásynak, mert még nála volt a harisnyaszár amelyben tartotta a 37 kor. és 50 fillért.

A kiállításra egy rendőr is előkerült és bekísérte. A bíróság ma ítélkezett felette és két évi fegyházra ítélte.

Aki gyermekeinek lop.

Az anyai szeretet áldozata.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, Szept. 28.

Az anyai szeretet határtalan, gyermekeért még a legnagyobb áldozatra is kész. Ennek megható példáját adta Balázs Karolina nevű szegény asszony aki hogy gyermekének enni adjon Péterfi Elezia nevű csakácsnőtől 37 koronát ellopott. Szerencsétlenségére rajta vesztet és letartóztatták.

Ezért a bűnéért állott ma a debreczeni törvénytörvényes előtt.

Elmondta, hogy két gyermeke van, a kiket végtelenül szeret és csak értük dolgozik. Mint szegény asszony nem tehet mást, amint hogy cselédnek áll el és amit keres azt gyermekei tartásdíjaként elfizeti.

Néhány héttel ezelőtt elveszítette az állását é ekkor magának sem volt mit ennie, gyermekeinek kosztos asszonya szívtelenül kijelentette, hogy nem tartja tovább, ha nem fizet.

Megtudta, hogy Péterfi Eliznek van félre tett pénze és ezt egy őrizetlen pillanatban ellopta.

Őszinte vallomása mindenkit meghatótt, úgy, hogy maga a vádlott is kérte a bírósságot, hogy ne büntessék meg.

A bíróság husz napi fogságra ítélte, a melyet a vizsgálati fogsággal kitöltőnek vett.

TÁVIRATOK.

A király és a pápa.

A király feloldatja magát az esküje alól?

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 28.

Szenzációs hírt röpit világgá egyik budapesti esti lap holnapi száma.

A király állítólag sajátkezű leveleiben arra kérte a római pápát hogy mentse fel a magyar alkotmányra tett esküje alól.

Ebben a hirben nem hiszünk, azonban mint napi sajtó hü munkásait közre adjuk a fenti közleményt.

Bár lehetetlennek sem mondható, mert a történelem tanúsága szerint erre már volt eset, azonban viszont ennek a naiv voltát igazolja az, hogy a Habburgok megszegtek esküjüket már nem egyszer, azért kutya bajuk sem támadt, ha csak véletlenül Bocskay, Bethlen vagy Rákóczy az ujukra nem koppintott és ugy kényszerítette őket, hogy az ország törvényeinek engedelmeskedjenek.

Ezeket a híreket valószínűleg csak azért gyártják Bécsben, hogy bennünket megijesszenek, azonban nagyon rosszul számítanak ha azt hiszik, hogy mi meghátrálunk, a nemzetet utjából elteríteni nem lehet. Tehetnek amit akarnak azonban az bizonyos, hogy a nemzet sohasem fog követeléseitől elállni.

Fejérváry a királynál.

Bécs, szeptember 28. Ma délben a király előbb Gautschot, utána egy órakor Fejérváryt és Goluchovszkyt fogadta. Hossasan, majdnem másfél óráig tartott a kihallgatás, amelyen nem a válságról, hanem a fekete szombatról tárgyaltak. Fejérváry elmondta, hogy Magyarországon olyan felháborodást keltett a nemzetnek egy czédelával történt arculcsapása és az izgalom olyan mérvű, aminőre még nem volt eset. A királyt állítólag rendkívül lehangolta az eset és valami szert akar főzetni a kamarillával, amelylyel ujra ellehessen a nemzetet bolondítani.

Fejérváry nyilatkozata.

Bécs, szeptember 28. Az audiencia után Fejérváry a sajtó képviselői előtt nyilatkozott:

— A mai audienciából is meggyőződtem, amit már ugyanis tudtam, hogy a király soha egy percig sem gondolt Magyarország állami önállóságának a megcsorbitására. A királyi feltevélek harmadik pontja csupán azt jelenti, hogy a közügyek csakis úgy változtathatók meg, ha mindkét állam hasonló szellemi törvényeket alkot.

Fejérváry csak holnap érkezik vissza Budapestre.

Fejérváry utjának eredménye.

Budapest, szept. 28. A politikai körökben, Fejérváry bécsi utjának nagy jelentőséget nem tulajdonítanak.

Csáky Albin a Burgba.

Budapest, szeptember 28. Állítólag Csáky Albert grófot a király maga elé hivatja, hogy kikérje tanácsát a mostani helyzetben.

Hivatalnok miniszterium.

Budapest, szeptember 28. Ismét kísért a hivatalnok miniszterium terve, amely még adót és katonát is szedne.

Bánffy 67-es marad.

Budapest, szeptember 28. Bánffy Dezső báró ma nyilatkozott, kijelentette, hogy ő továbbra is 67-es marad. Pártja nem fog beolvadni a Kossuth-pártban. Azt hiszi, hogy a dissidensek is hasonlóan gondolkodnak. A szabadelpvűpárt tagjai közül az október 3-iki konferencián rendkívül sokan fognak a koalícióban belépni, ami a nemzeti küzdelmet fogja erősíteni.

Wekerle a Ház felosztásáról.

Budapest, szept. 28. Wekerle Sándort ma megkérdezte egy újságíró, hogy mi a véleménye a sokat hangoztatott Házfelosztásról. Kijelentette, hogy nem hiszi el ezt a hírt, mert Bécs most ezt nem meri megkoczkáztatni.

Székesfehérvár tiltakozása.

Székesfehérvár, szept. 28. A városi közgyűlés ma egyhangulag kimondta, hogy tiltakozik a nemzet vezéreinek bécsi fogadtatása ellen és felkérte őket, ha ismét hívják, ne menjenek fel Bécsbe.

Fejérváry miniszterelnök ?

Bécs, szeptember 28. Fejérváryt a király 1 órakor fogadta. Néhány perc múlva Goluchowszky is odaérkezett és most együtt folytatták a tanácskozást a király dolgozó szobájában. Kiszivárgott hírek szerint a király Fejérváryt újra megbizta kormányalakítással.

Baneth Sándor Bonyhádon.

Budapest, szeptember 28. Weber Sándor bonyhádi képviselő ma tudatta Lengyel Zoltánnal, hogy tudomása van

róla, hogy Baneth Sándor Bonyhádon tartózkodik. Lengyel azonnal jelentést tett Bakonyi vizsgálóbírónál, aki intézkedett a kézrekerítése érdekében.

A tüntetés utójáféka.

Budapest, szept. 28. A múlt éjszaka irtózatosszocialista tüntetés áldozatai közt van sebesült és örök életére megnyomorított, van akinek a fülét szakították le tőből, meg a kinek a czombjából vágtak ki elevenen húst, zuzott sebek és véres késnyomok.

Azok akik a törbecsált diákseregnek neki estek, azok lelketlen bestiák, de nem szocialisták. *Nem hihetjük, föl sem tétejezzük, hogy szocialisták lettek volna, a népjog küzdői, nagy eszmék és szép ideálok lelkes és szép ideálok lelkes és önzellen harcosai. Mert a ki a nép jogát hordja jelszavul az ajkán, az nem lehet a gyűlölet vak fanatikusa.* A kik véres erőszakkal rontanak a mások élete ellen, azok a nép fiai nem lehetnek.

A megvadult nép duhének már áldozata is van. Somogyi Jenő VII. o. tanuló menthetetlenül elveszett.

Az egyetemi ifjuság ma a munkásokhoz kiáltványt intézett, amelyben felkéri őket, hogy ne hallgassanak a hazátlanokra.

Ugyancsak az újjászervezett szocialisták is intéztek kiáltványt a budapesti munkásokhoz, amelyben szintén Bokányiék ellen fordulnak.

A saját kardjába dőlt.**Husár tragédia.**

— Saját tudósítónktól. —

Ungvár, szeptember 28.

Megrendítő halálos baleset történt tegnap délelőtt Töketerebes határában, ahol a kassai 5. sz. honvéd huszárezred jelenleg menetelési gyakorlatokat tart Ungvár felé.

Az ezrednek egyik közlegényét, névszerint Csajkovszky Ferenczet megbokrosodott lova elragadta és végül ledobta. Esés közben Csajkovszky szinte megfoghatatlan módon beledőlt a saját kardjába, amely keresztülszurta szívért, úgy hogy a szerencsétlen ember néhány másodpercnyi kínos vonaglás után kiszervenedett.

A rémes esetet Töketerebesben, ahová a holttestet beszállították, következőleg beszélték el:

A huszárezred pár nap előtt kapta a parancsot, hogy a menetelési gyakorlatokat kezdje meg a végállomás gyanánt Ungvár volt megjelölve.

Mikor Töketerebes közelébe értek, Csajkovszky Ferenc közlegénynek a lova, nem tudni mitől, megijedt és sehogyse akart a zárt sorban megmaradni. Csajkovszky, aki igen ügyes lovas, kissé indulatba jött és a lovat a zabla megfeszítésével, valamint sarkantyujával fékezni akarta. Eközben azonban elvesztette az egyensúlyt és fejével lefelé a földre bukott.

A körülötte állók segítségére siettek, hogy a megvadult lovat lefoghják, ami sikerült is. Ekkora azonban Csajkovszky Ferenc már halott volt.

Bukás közben ugyanis kardja kiszaladt hüvelyéből és a földre esett, hegyével felfelé. Ugyanebben a pillanatban Csajkovszky teljes súlyával beledőlt a kardba, a mely

végigment belső részein és állítólag szívért is keresztülszurta.

Bajtársai azonnal leugráltak lovaikról és a szerencsétlen emberből a kardot kihúzták. A rettentő sebből pataként ömlött a vér. Minden segítség hasztalan volt. Nem telt bele pár pillanat, a huszár megszünt élni.

Holttestét bevitték Terebesre és a község házában elhelyezték. Minthogy a halál oka kétségtelenül szerencsétlenség, a mely miatt felelősség senkit sem terhel, a boncolás valószínűleg mellőztetik. Temetése nagy katonai díszszel fog megtörténni.

Van még becsületes megtaláló.**Az elveszett 40 ezer korona.**

— Saját tudósítónktól. —

Kassa, szept. 28.

Kassáról írják: Lauschman János, a kassai vasuti állomás portása tegnap délelőtt egy vastag bőrtárcsát talált a Perronon, amelyet egy utas vesztett el a felső kabátjából. A tárcsa megvizsgálásánál kitudt, hogy 40 darab ezer koronás bankjegy, egy arany érem és egy fénykép van benne. Lauschman körülbelül sejtette, hogy ki vesztette el a tartalmas bugyellárát. Meg is szólította az illető urat, hogy nem hiányzik-e valamije a zsebéből? Az illető, miután észrevette tárcsájának eltűnését, szinte odalett a kétségbeeséstől. Miután azonban részletesen leírta a tárcsának úgy külsejét, mint belső tartalmát, a portás átnyújtotta neki jogos tulajdonát.

Alig lehet leírni azt az örömet, amely a szerencsés utast elfogta, hálásan borult a portás nyakába, összeölelte és csókolta a derék embert. A tárczában levő aranyérmeket mindjárt neki ajándékozta és biztosította arról, hogy Budapestre érkezése után első dolga lesz elküldeni neki a megtalálási jutalmat, miután most nincs már ideje váltani. Lauschman János, a becsületes megtaláló most várja, hogy szavának fog-e állani az illető uri ember, aki, mellesleg szólva, megfeledezett arról, hogy magát megnevezze s a kinek a váltásra nem is lett volna szüksége, mert egész egyszerűen odaadhattott volna jutalom gyanánt egy darabot a hiánytalanul visszakapott ezresekből.

Közgazdaság.**Terményfőzsde.**

Schvarcz E. Debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1906. szeptember 28.

Készárú változatlan, határidők zárulnak.

1905. októberi buza	15.80—82
1906. áprilisi buza	16.54—56
októberi rozs	13.02—04
1905. áprilisi rozs	13.64—66
októberi zab	12.34—36
1905. áprilisi zab	12.84—86
1906. májusi tengeri	13.20—22
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. szeptemberi repce	—

REGÉNY-CSARNOK.**A hetes számú zárka.**

19

Bűnügyi regény.

— Nem! Csak szeretném tudni kicsoda és te honnan ismered?
— A Floridán, barátocskám, azon a gőzösön, melyen nemrég visszajöttem Franciaországba. Creolnő Bourbonból vagy Martini-queből; biztosan ugyan nem tudom, mert ő nem mondta ezt nekem, én pedig nem kérdeztem. Csak annyit tudok, hogy a coloniákról

származik, ahol férjét elvesztette. Mástkülönben: özvegy Murderné.

Csönd lett. Lucien épen el akarta hagyni barátját, midőn hirtelen a csodálkozás hangján felkiáltva megállott egy férfi előtt. Ez egy magas, egyszerű, de mégis előkelő férfi volt és kinyújtott karral sietett elébe.

— Sir Lionel! kiáltott fel Lucien, kezét erősen megszorítva. Ön Párisban?

— Tegnap óta, felelt mosolyogva az amerikai.

— Megnézi multságunkat? Ez pompás! Remélem, sokáig marad itt és engem is megtisztel látogatásával?

— Kész örömmel.
Az amerikai távozni készült, de Lucien igyekezett visszatartani.

— Ön ma este mindenké, ellenkedett az amerikai. Mindenesetre még fogunk találkozni.

Barátságosan kezét szorítottak és az amerikai eltűnt a tömegben.

Lucien Györgyhöz fordult:

— Ez a Lionel egyike a legesodálatosabb embereknek, kiket valaha ismertem. Az amerikai tengerészethez tartozik és néhány év alatt legendás hírnévre tett szert. Ebben az országban elég gyakori a bátor tengerész, de ez az ember a bátorságnak és merészségnek bámulatos jeleit adta. — Huszszor is kockáztatta életét, minha az életet semmibe sem venné. Számtalanszor állott ott a legsűrűbb golyózáporban anélkül, hogy akár egy is még csak horzsolta volna, társai azt hiszik hogy talismánja van mely életét megvédi.

— Te ismered?

— Hat óra hosszat voltunk együtt.

— Csak? Mégis megismerted?

— Annak is meg van a maga oka.

Ezalatt a hat óra alatt ő saját élete kockáztatásával megmentette az én életemet. Azóta nem is tudtam hová lett. Én forrón megköszöntem neki, kezét szorítottunk és ő eltávozott.

— Ez csakugyan érdekes. De mit csinál ő itt Párisban?

— Azt nem tudom. Utazik. Mikor én találkoztam vele a coloniákról jött. Azt hiszem, hogy a sors nagy csapást mérhetett rá. Mi volt ez, az titok, de jobb is róla hallgatni.

Röviddel ezután elvált a két barát. A multság tetőpontját érte el. Az ifjuság tüzesen táncolt. Az idősebbek a meléktermekbe vagy kártyaszobákba vonultak.

Ide ment Lucien elhagyása után Lionel is. Kissé komoran helyezkedett el egy asztal mellett és a rajta levő kártyalapokkal játszani kezdett. Néhány perczig ült így magában.

Ekkor egy kicsi, fekete ruhás, nem épen tisztagalléru férfi ült le vele szemben. Keztyűinek ujjai kissé hosszúak voltak; pápászeme mögül sötét szemei fénylettek.

— Kíván uraságod talán egy játszmat? Kérdezte mosolyogva Lionelól.

Ez meglepve nézett rá.

— Buvard! dadogta.

— A kis férfu ajkára emelte ujjait.

— Önnek Buvard, suttozta, de másoknak Richmond Constant előkelő orientalista. Már jó ideje követem Önt és úgy látom, sok minden érdekli. Többek között észrevettem, hogy Liprani herczeg mély beayomást tett Önre.

— Ez igaz.

— Megismertethetem vele.

— Ah! Minék!

— Nem kell semmit sem elhanyagolni.

A többieknek a herczeg épp olyan ember, mint bárki más. De előttünk, jobban mondva előttem valami titokzatos szomorut mutat az ő élete.

— Miből következteti ezt?

[Folytatjuk.]

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Bérlet 5 szám (B) Bérlet 5 szám (B)

Debreczen, péntek, 1905. szept. hó 29-én:

Árkosy Vilmos és Békéfi Lajos felléptével:

A kornevillei harangok.

Opera 3 felvonásban. Szövegét irták: Clairville és Gett. Fordította: Rákosi Jenő.

S Z E M É L Y E K:

Gáspár apó, hasznobérlő	Polgár Sándor.
Henri dő Korneville, a vár és a környék ura	Arkossy Vilmos.
Jean Greniső, kocsis	Békéfi Lajos.
Beily, bíró	Szabó Gyula.
Jegyző	Deési Alfréd.
Fuinard) irnokok	Kondor Ernő.
Grippardin)	Sarkady Vilmos.
Zsermén, Gáspár apó nevelt leánya	Sz. Pozsouyi L.
Szerpolette, cseléd	Fóti Frida.
Jutka)	Dinyési Juliska.
Kata)	Kurtész Kata.
Náni)	Kardos Tusi.
Zsuzska)	B. Czenker R.
Erzsi) cselédek	G. Szabó M.
Margit)	Ardai Vilma.
Rózsa)	Kállai Hermin.
Egy matröz	Kiss József.
Ripó	Gazdácska L.
Kassaló	Szilágyi Ernő.

Nők, férfiak, matrözök, cselédek, polgárok, polgárnők. Történet XIV. Lajos uralkodása vége felé.

Holnap, szombaton, szept. 30-án:

FAUST.

Opera.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra

az őszi divat ujdonságai.

Divat kelmék.

Angol flanellek.

Posztók Costümre.

Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

A Horváth-féle

gőzfűrész telepén
vágott tölgy tűzifa

100 kilogrammonként

75 kr-ért

kapható.

Nagyobb vételnél árkedvezmény.

Csemege szőlő és boreladás.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balányi Miklós urak „Erzsébet“ szőlőtelepének elárusító helyei:

Gróf Dégenfeld téren, a kenyér piacon 10-ik számú Wolf százados-féle Szikszay háznál és a

Főpiacon a 26-ik számú háznál levő békési házi kenyér üzletben megnyitattak.

Mindkét helyen a csemege szőlő nagyban és kicsinyben kapható.

A Dégenfeld téri főüzletben az „Erzsébet“ szőlő telep kitünő ó bora hectoliterenként igen olcsón megrendelhető.

Kitünő befőzni való császárkörte olcsón kapható.

Női ruha varró-termünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére **Fülöp Sándor** hírneves szabómestert nyertük meg, hol

Kabátokat, Angol Costümokat, Séta és Alkalmi ruhákat

saját szöveteinkből a legkényesebb igényeknek is megfelelően, rövid idő alatt jutányosan készítettünk.

Bosznay J. és Társa

női divatterme.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5. sz.

Legjobb bajuszodró a híres DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró

mely nem tép, de jól összetartja és nőttel a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECZENBEN

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vautag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásná tessék válaszbélyeget csatolni.

A Nagy Szepesen 3 nyilas tanyaföld, hozzávaló gazdasági épülettel eladó. Értekezni Baross-utca 10.

Kitűnő új módszer szerint készít és javít villanycsengőt Krausz Kálmán bádigos Hatvan-u. 2. sz.

Teljes házi berendezés elutazás miatt olcsón eladó. Pesti utca 55. sz. a.

Végkiárúsítás üzlet-felosztás miatt! Mig a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiárúsítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Félingyen!

3 kocsi ra való szin kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Jó családból való fiu üveges tanulónak felvétetik Blattner József Csapó-u. 1. sz. a. **Okleveles** tanítónő, polgári és elemi tanulók tanítását a német nyelvből is elfogadja házaknál vagy lakásán. Czime Csapó-u. 81.

Utazók fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debreczen poste restante.

Köszvénynél és csuznál használjuk egyedül a híres királybalzsamot, mely legújabb szer minden külső és belső fájdalma ellen, tehát minden háznál tartani kell. Egy nagy üveg utasítással 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossu'h-utca „Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Két szoba, konyha kerestetik a város központján. Czim e kiadóba.

Egy hittanhallgató bármily tanítást elfogad. Czim a kiadóban.

Tisztán kezelt kókusz-zsir 1 kg. 58 kr. Kapható Róth Antal fűszer- és csemege üzletében Csapó-u. a zenede épülettel szemben.

Egy jó családból 14—15 éves fiu tanuló nak felvétetik Slachta János fűszer- és vas üzletében H. Nánáson.

1000 darab levélboríték, tetszés szerinti czég, nyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 47. Telefon 18.

Házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Kopirkönyvek Heller-féle szabadalom, 3 réttü regiszterrel, 1000 lapos 2 frt 20 kr, 500 lapos 1 frt 20 kr-ért kapható Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csak Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jósá és Jóna drogueriájában.

100 Kg. vágott száraz csertölgyfa 1 frt, Szüreti békák és különféle tűzijátékok nagy választékban kaphatók Morkli Ferencznel Fűvészkert u. 14. Telefon 374.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét

Mélyen leszállított árakon árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket** igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók. Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajból

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos fiai cégnél
Debreczen.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni ipartestületi betegsegélyző pénztárnál megüresedett számfejtői állásra ezennel pályázatot hirdetek. Évi fizetés 1600 korona. Pályázhatnak iparosok is. A pályázati kérvények az ipartestületi jegyzőhöz nyújtandók be, s ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető. Pályázati határidő **1905. október hó 2 án délutáni 5 óráig.** Később érkezett kérvényeket bírálat alá nem bocsátok.

Debreczen, 1905. szept. 26.

Zelinger Ede

ipartestületi betegsegélyző pénztári elnök.

Kezdődő iskolai évre

Fiuk részére fehér és színes ing, kézellő, gallér, lábravaló. **Leányok részére** Reform, empir és diszkötények, alsó szoknyák minden színbe, ingek, hálóköntös és bugyogók nyári és télibe. Ágyterítők 1.0 krtól, Paplanok 190 krtól. Kész lepedők. Kendő félék minden minőségben és nagyságban

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Globus
tisztító-kivonat
Jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdei megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzintézetek részvényeire.

Értékpapírok,

érecpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészes

csoportheli váltók leszámítolása egyetemleges felelősség mellett.

Kölcsönöket ad

nyugdíjkepes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktáraiba és azokra előleget is nyújt.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Passepartouk

papirképek festményekhez a legizlésebb kivitelben, szolid színben

Antalfy F.

könyvkötészetében készülnek
Debreczen, Piacz utca 31. a
városházzal szemben.

Eladó házhelyek.

A Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreczeni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovassági lak-tanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérsékelt áron s igen kedvező részletfizetési föltételek mellett eladók. Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piacz-u. 44. sz. alatt.

Debreczen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.